

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988,

בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בין מקור ראשון

המאוחד (הצופה) בע"מ וגרופרינט בע"מ

1. פתח דבר

מונחת בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), להסדר שבין מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ (להלן: "מקור ראשון") לבין גרופרינט בע"מ (להלן: "גרופרינט"). עניינו של ההסדר במתן שירותי הדפסה למקור ראשון עבור העיתון היומי "מעריב" אשר מקור ראשון מחזיקה בזכויות בו.

לאחר שבחנתי את ההסדר הנזכר, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים המושפעים מן ההסדר; כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה; וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק, בכפוף לתנאים שיפורטו להלן.

2. הצדדים להסדר

מקור ראשון הינה חברה פרטית העוסקת, בעצמה ובאמצעות חברות קשורות, בתחום העיתונות הכתובה בארץ. מקור ראשון היא המוציאה לאור, הבעלים, המפעילה ובעלת מלוא הזכויות בעיתון היומי "מעריב" ובמספר מגזינים שבועיים וחודשיים.¹ בנוסף, מקור ראשון היא המוציאה לאור, הבעלים, המפעילה ובעלת מלוא הזכויות בעיתון היומי "מקור ראשון".

גרופרינט היא חברה פרטית בבעלות הוצאת עיתון הארץ בע"מ (88.48%), המוציאה לאור את העיתון היומי "הארץ". גרופרינט מפעילה בית דפוס להדפסת עיתונים בו מודפסים, בין היתר, העיתון היומי "הארץ" היוצא לאור ע"י קבוצת הארץ והעיתונים היומיים "הארלד טריביון", "ישראל היום" ו"המבשר".

3. ההסדר והרקע לו

במחצית השניה של שנת 2012 רכשה מקור ראשון את זכויות ההוצאה לאור של העיתון מעריב (ומגזינים נוספים מבית מעריב) מאת מעריב החזקות בע"מ, אשר נקלעה לקשיים כלכליים.

¹ ראו: החלטה בענין הודעת מיוזג בין החברות: אחוזת הירש ישראל תשנ"ד בע"מ ומעריב החזקות בע"מ (בהקפאת הליכים) וחברות נוספות, מיום 30 באוקטובר 2012 (תיק מיוזג 9086).

במקביל, נמכרו הזכויות בבית הדפוס בו הודפס העיתון מעריב לרוכש אחר, אשר התקשר עם המו"ל החדש בהסכם שכירות. על פי המידע שהוצג בפניי, נוכח עלויות גבוהות הכרוכות בהחזקתו והפעלתו של בית הדפוס, הודיעה מקור ראשון לבית הדפוס על סיום הסכם השכירות והפסקת פעילות ההדפסה ופנתה לחפש אחר חלופות אפשריות להדפסת העיתון מעריב. בשלב זה החלה מקור ראשון לקבל שירותי הדפסה עבור העיתון מעריב מאת "דפוס גלובס" אך לטענתה, אין ביכולתו של בית דפוס זה לעמוד באופן קבוע במלוא צרכי הדפוס של העיתון ומכאן הבקשה שבפניי שעניינה מתן פטור להסדר שבין מקור ראשון וגרופרינט לפיו תעניק גרופרינט שירותי הדפסה לעיתון מעריב, בהדפסת גליונות המוסף "סופשבוע" של העיתון מעריב וגליונות ערב שבת.

3. השפעת ההסדר על התחרות

במסגרת הבקשה שבפני מבקשת מקור ראשון לקבל שירותי הדפסה עבור העיתון מעריב מאת גרופרינט השייכת לקבוצה הפועלת אף היא בתחום העיתונות היומית המודפסת. בנסיבות אלו, הרי שעל פני הדברים מדובר בשיתוף פעולה בין מתחרים - ולמצער, מתחרים פוטנציאליים - במסגרתו רוכש מתחרה תשומה מאת מתחרה אחר. שיתוף פעולה שכזה בין מתחרים מהווה הסדר כובל והוא מקים חששות מסוגים שונים.

רכישת שירותים מאת מתחרה כרוכה בחלק מן המקרים בהחלפת מידע בין המתחרים אשר עשויה להביא לצינון התחרות ביניהם. במצב תחרותי, כל מנהל עסקים מעצב באופן עצמאי את המדיניות העסקית אשר להערכתו תאפשר לו לצבור קהל לקוחות. העברת מידע בין מתחרים מצמצמת את חוסר הוודאות באשר לצעדיהם של המתחרים, מהדקת את הזיקה בין השחקנים בשוק ומשפרת את יכולתם לגבש ולשמר שיווי משקל על תחרותי.²

הדפסת העיתון מעריב על ידי גורם המתחרה בו מקנה למתחרה מידע מעודכן בדבר כמויות הגליונות המודפסים על ידי מעריב ותוכנם ובכך עלולה לכאורה להקל על יצירת שיווי משקל מתואם ביניהם. בנוסף, הסדר מסוג זה עשוי לייצר תלות מצד העיתון מעריב במתחרה, לפגוע ביכולתו להגדיל כמות ולשפר איכות, באופן שעשוי להשפיע על יכולותיו התחרותיות ואף עשוי להרתיעו מנקיטה בפרקטיקות תחרותיות בשל החשש מפני "ענישה" מצד המתחרה.

על אף האמור, מצאתי כי במקרה הנדון כאן החששות המתוארים לעיל מופגים. ראשית, על פי המידע שבפני, העיתון מעריב יודפס בחלקו בידי גרופרינט ובחלקו על ידי "דפוס גלובס". מכאן נובע כי בידי גרופרינט יהיה מצוי מידע חלקי בלבד בדבר כמות הגליונות המודפסים על ידי מעריב. בנוסף, יש בכך כדי להחליש את החשש מפני "ענישת" מעריב על ידי גרופרינט.

² ראו למשל: החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישיור הסדר כובל להסכם מתן שירותי מחשוב ותפעול בין בנק הפועלים בע"מ לבין בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ, הגבלים עסקיים 5001883 (2011); קביעה בדבר הסדר כובל בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הגבלים עסקיים 5001411 (2009).

בנוסף, בכל הנוגע לחשש מזליגת שיתוף הפעולה בין הצדדים לתיאום בנושאים אחרים בתחום התחרות, מצאתי כי נוכח מאפייניו של תחום התחרות בין הצדדים, חשש זה נמוך. כך, בכל הנוגע לחשש מפני תיאום בתוכן העיתונים, בדיקת הרשות העלתה כי בשל אופן הורדתו לדפוס של העיתון בפועל, חשש זה אינו משמעותי. מן המידע שהוצג בפניי עולה כי במסגרת תהליך ההדפסה מועבר גיליון דיגיטלי על ידי הלקוח לבית הדפוס, כאשר עובדי בית הדפוס אחראים לבחינת עימוד הגיליון בלבד. כמו כן, העתקת תכנים על ידי המתחרים מתוך הגיליון הדיגיטלי כרוכה בעיבוד בהדפסת העיתון המתחרה. כאשר מדובר בעיתון יומי, עיבוד בהדפסת הגליונות עשוי לפגוע משמעותית בהיקף מכירות העיתון. בנוסף, בתהליך ההדפסה מעורבים עובדים שאינם קשורים בתחום התוכן, השיווק או המכירה, כאשר בכוחם של האחרונים להביא לקבלת החלטות מתואמת בין המתחרים בתחום התחרות. לבסוף אוסיף כי אף שמדובר בשיתוף פעולה ביחס לתשומה חשובה - קבלת שירותי הדפסה עבור עיתון יומי - אין מדובר בתשומה העומדת במוקד התחרות בין הצדדים להסדרים, שעניינה כאמור באספקת תוכן חדשותי ועיוני מודפס.

יחד עם זאת, מצאתי כי יש צורך להפיג חששות אלו באמצעות קביעת מנגנונים המגבילים את המידע המועבר בין הצדדים ובכלל זה, תנאים האוסרים על העברת מידע שאינו דרוש לביצוע ההסדרים, ומגבילים את זהות ותחום עיסוקם של הנוגעים בדבר.

לאור כל האמור לעיל, מצאתי כי בכפוף לתנאים שיפורטו להלן, אין בכבילות שבהסדרים שבפני כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק. תקופת הפטור להסדרים שבפני תוגבל לשלוש שנים ממועד מתן החלטה זו.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ולהעניק את הפטור המבוקש להסדרים נשוא החלטה זו, בכפוף לתנאים הבאים:

1. הגדרות:

"מקור ראשון" - מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ וכל אדם הקשור בה או מי מטעמם.

"גרופריינט" - גרופריינט בע"מ וכל אדם הקשור בה או מי מטעמם.

"ההסכם" - הסכם למתן שירותי הדפסה על ידי גרופריינט למקור ראשון עבור העיתון "מעריב", בעניינו הוגשה בפני הממונה ביום 22.7.2013 ובקשה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 ובגינו ניתנה החלטה זו.

"העיתונים" - העיתון "מעריב" המוצא לאור על ידי מקור ראשון והעיתון "הארץ" המוצא לאור על ידי הוצאת עיתון הארץ בע"מ.

את המונחים שלא הוגדרו, ובפרט המונחים **"אדם קשור"** ו**"מתחרה"**, יש לפרש בהתאם למובנם בכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"ו-2006.

2. גרופריינט לא תעשה כל שימוש במידע שיועבר אליה במסגרת ההסכם אלא לצורך ביצועו של ההסכם בלבד ולא תעביר מידע כאמור לאף גורם אחר, זולת ככל שהדבר הכרחי לקיום ההסכם.

3. בין מקור ראשון לבין גרופרינט לא יועבר במישרין או בעקיפין, כל מידע עסקי או אחר, אשר אינו הכרחי באופן ישיר לשיתוף הפעולה במסגרת ההסכם. מבלי לגרוע מכלליות האמור, לא יועבר בין הצדדים מידע הכולל פרטים הנוגעים לתכניות עסקיות כלליות או פרטניות של העיתונים, בין בעבר ובין בעתיד; מידע הנוגע לעלויות, לתמחור ולמחירים הנגבים על ידם; מידע בדבר כמות הגליונות הכוללת המודפסת על ידי העיתונים; מידע בדבר תכנים המתפרסמים בעיתונים, לרבות תכנים פרסומיים; מידע בדבר לקוחות; כל זאת, כאמור, למעט מידע הכרחי באופן ישיר לקיום ההסכם.

4. המגעים בין נציגי מקור ראשון וגרופרינט במסגרת מתן השירותים על פי ההסכם ייערכו אך ורק על ידי בעלי התפקידים ההכרחיים לשם קבלת שירותים אלו. מבלי לגרוע מן האמור, במגעים אלו לא ייטלו חלק בעלי תפקידים העוסקים בתוכן העיתונים, שיווקם או מכירתם.

5. התעורר ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה - יובא הדבר להכרעת הממונה.

6. פטור זה יהיה בתוקף למשך שלוש שנים ממועד מתן החלטה זו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' ד"ר גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ה בשבט תשע"ד

26 בינואר 2014